

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Handwritten initials

Bun. G.G.
Ontvangen
Verzonden
Teruggen.

Medeparaat

c.c.: ExB

Handwritten signature: h.v. L...

Datum 30 september 1982
Nummer EEK/530/82
Onderwerp Kalkar

5 OKT. 1982

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Het IKON wijdt vanavond om 18.30 uur een uitzending aan Kalkar. Met veel ruchtbaarheid zal verteld worden dat Kalkar Nederland geen 480 mln kost maar circa 1 mld. Dit zal gepresenteerd worden als een nieuwe ontdekking, iets wat jarenlang onder de tafel zou zijn gehouden.

Op grond van het feit dat u hierover gevraagd zou kunnen worden geven wij hierna een globale kostenraming van onze Nederlandse participatie tot de voorziene eind-oplevering van dat projekt. Geïndiceerd wordt ook wat tot nu toe betaald is en wat nog niet.

Overigens gaat het hier in het geheel niet om nieuwe feiten. De als "nieuw" genoemde betalingen zijn telkenmale gepresenteerd aan de Kamer. Van nieuwe feiten is geen sprake.

2. De totale kosten van Kalkar kunnen als volgt gespecificeerd worden per eind 1986.
  - a. Bouwkosten: Deze zullen voor Nederland in totaal DM 480 mln belopen waarvan DM 37 door de SEP moeten worden betaald. Inmiddels heeft de Staat DM 333 mln effectief betaald en de SEP circa DM 27 mln.
  - b. Kosten Na-Beproevingssysteem te Hengelo:
Voor de bouw van dit circuit is circa f 50 mln betaald: voor de exploitatie nog eens circa f 50 mln.

c. Kosten Na-vervolg-programma:

Deze beliepen in totaal circa f 55 mln. Deze zijn niet alle toe te rekenen aan Kalkar. Een verdeling is echter arbitrair over Kalkar respectievelijk algemene kennis inzake kweekreactortechnologie.

d. Kosten 5% Nederlandse aandeel in Pu-lading:

Circa f 2,5 mln.

e. Kosten voor R&D ten behoeve van Kalkar:

De reeds gemaakte (circa f 300 mln) en nog te maken R&D-kosten (circa f 25 mln) voor Kalkar zijn/worden besteed door het ECN, TNO en Neratoom. Een deel (niet te specificeren) is niet direkt aan Kalkar toe te rekenen maar is besteed voor het op peil houden van de kennis omtrent kweekreactoren.

f. Kosten voortvloeiend uit risico-afdekking

Nederland heeft met Neratoom respectievelijk SBK risico-verdragen gesloten voor afdekking van verliezen als gevolg van mogelijk ondeugdelijke componentenlevering respectievelijk voor afdekking van exploitatiekosten van Kalkar. Of en in hoeverre hieruit betalingen zullen voortvloeien is onbekend. Deze post is dus PM te ramen.

3. Konklusie

a. De bewering dat Kalkar aan ons land in totaal zo'n f 1 mld gaat kosten is dus korrekt.

Het gaat hier echter niet om nieuwe feiten, hoe vervelend deze feiten op zichzelf ook zijn. Bedacht zij voorts dat het hier gaat om kosten die in de periode 1965-1987 zijn of worden gemaakt.

b. De BRD heeft laten uitzoeken hoe de gigantische kostenstijging van DM 1,5 mld naar DM 6,3 mld kon plaatsvinden en waaruit deze is opgebouwd. Het desbetreffende eindrapport is nog niet gereed: wel is de samenvatting ervan sinds een dag of drie in ons bezit. Volgende week wordt u hierover ingelicht. Vooruitlopend daarop zij hierna aangegeven waaruit deze kostenstijgingen bestaan:

Meer hard ware	DM 1,3 mld
Meer soft ware	DM 0,6 mld
Meer inflatie	DM 2,1 mld
Meer "Bauherren-kosten"	<u>DM 0,5 mld</u>
 Totaal	 DM 4,5 mld.

- Als oorzaken van deze ontwikkeling zijn met name te noemen
- . een langere bouwtijd dan voorzien, dus onder meer meer inflatie-kosten;
  - . het ongelooflijke systeem van vergunningverlening, wat tot gigantische dwaasheden heeft geleid;
  - . gebrekkig management bij de bouw van de reaktor;
  - . een onvoldoend uitgewerkt konsept van de kweekreaktor bij de aanvang van de bouw.

Zoals gezegd komen we op een en ander terug.

DIREKTORAAT-GENERAAL VOOR ENERGIE,
Direktie Elektriciteit en Kernenergie,

 31/9